

108973 - Klacht over pestbeleid gegrond. De maatregelen van de school zagen nog onvoldoende op het niveau van de individuele leerling.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klaagster] te [woonplaats], ouder van [de leerling], klaagster

tegen

- [de interim directeur] van [de school], verweerder,
  - [de leerkracht] van [de school], verweester,
  - [het schoolbestuur], verweerder,
- gezamenlijk: verweerdens,
gemachtigde: mr. C. van der Goot-Koenig

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

In het klaagschrift van 1 oktober 2019 heeft klaagster op grond van de klachtenregeling een klacht tegen verweerdens ingediend met de volgende inhoud:

[klaagster] klaagt over het falende pestbeleid van de school.
Verder klaagt [klaagster] erover dat het bevoegd gezag onvoldoende toeziet op verbetering van het pestbeleid.
Tot slot klaagt [klaagster] over de aanpak van pesten door de leerkracht van haar dochter en over haar onprofessionele bejegening van [de leerling] op schoolkamp.

Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met partijen overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: mediation of formele klachtbehandeling. Naar aanleiding van de uitkomst van deze gesprekken is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

Verweerdens hebben op 21 november 2019 een verweerschrift ingediend.

Klaagster heeft op 28 november 2019 aanvullende informatie ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De hoorzitting vond plaats op 4 december 2019 te Utrecht.

Klaagster was aanwezig bij de hoorzitting, vergezeld door de vader van [de leerling] als informant.

Verweerdens [de interim directeur] en [de leerkracht] waren aanwezig en werden vergezeld door [de coördinator] van [de school]. [de beleidsmedewerker] was namens het schoolbestuur aanwezig. Verweerdens werden bijgestaan door hun gemachtigde.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Dat wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht, is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

[de leerling] zat op [de school] (hierna: de school). In groep 3 en 4 hebben zich in de klas pestincidenten voorgedaan. Het schooljaar 2018-2019 zat [de leerling] in groep 6 bij [de toenmalige leerkracht van groep 6]. In dat schooljaar was sprake van onrust in de groep en hebben verschillende ouders hun kind van school gehaald. Nadat in november 2018 een aantal ouders bij de school had geklaagd over pestgedrag in de groep, heeft de school maatregelen genomen.

De school heeft op 14 februari, 2 april, 16 mei en 6 juni 2019 ouderavonden georganiseerd om de onrust en onveiligheid in groep 6 te bespreken.

In het verslag van de ouderavond van 6 juni 2019 staat dat de groep elkaar beter verdraagt, maar dat nog geen sprake is van een hechte groep. Met name de meisjes reageren negatief op elkaar en zijn moeilijk te corrigeren.

Het schooljaar 2019-2020 zat [de leerling] in groep 7. Groep 7 bestond uit de leerlingen van de groepen 6 van het vorige schooljaar. [de leerkracht] (verweerster) stond vier dagen voor de groep en [de toenmalige leerkracht van groep 6] één dag. De eerste schooldag was 26 augustus 2019. Na de eerste dag is [de leerling] de rest van de week ziek geweest.

Op 3 september 2019 heeft [de leerling] bij verweerster gemeld dat er in de klas over haar geroddeld werd. Klaagster heeft diezelfde dag hierover een e-mail gestuurd aan verweerster. Op 11 september 2019 hebben [de leerling] en [de toenmalige leerkracht van groep 6] een gesprek gehad waarin [de toenmalige leerkracht van groep 6] aangaf dat [de leerling] het bij [de toenmalige leerkracht van groep 6] kan melden als er iets is.

In een e-mail van 11 september 2019 verzonden na schooltijd heeft klaagster de leerkracht meegedeeld dat [de leerling] die dag door enkele medeleerlingen was gepest.

Op 12 september 2019 is [de leerling] op een tweedaags kamp gegaan met groep 7. De volgende dag, na telefonisch contact tussen klaagster en de leerkracht, is [de leerling] voor het einde van het kamp opgehaald door haar vader. Daarna is [de leerling] niet meer naar school gegaan.

Op 27 september 2019 heeft verweerster in de groep een filmpje op YouTube laten zien waarin [de leerling] en een medeleerling zich negatief uitlaten over verweerster.

Op 30 september 2019 heeft de interim directeur (directeur) de ouders van groep 7 bericht dat het niet verstandig is geweest dat de leerkracht het filmpje in de klas heeft getoond en met de klas heeft besproken.

Sinds 30 september 2019 volgt [de leerling] onderwijs op een andere basisschool.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klaagster

Op de school is sprake van een falend pestbeleid. Er wordt onvoldoende uitvoering gegeven aan het pestbeleid en er vindt onvoldoende controle plaats door directie en schoolbestuur.

Dit, en de wijze waarop [de leerkracht] met [de leerling] is omgegaan, is de reden geweest om [de leerling] van school te halen.

De school heeft een blinde vlek wat betreft het pestbeleid. Het pesten vond veel in en door groepjes plaats. Bij pesten door groepjes geloven de leerkrachten het groepje en niet het slachtoffer. Ook is het beleid gericht op het op heterdaad betrappen van een dader. Wanneer het slachtoffer niet meteen melding doet bij de leerkracht, krijgt het slachtoffer het verwijt dat ze eerder had moeten komen. Ook bij het ontbreken van een aanwijsbare dader wordt het slachtoffer verweten onvoldoende concreet te zijn. De school gaat niet in gesprek met de (mogelijke) pesters en de gepeste kinderen. Ook legt de school weinig proactief contact met de kinderen over pesten vanwege angst voor reacties van ouders. Al deze aspecten in samenhang bezien maken dat de school niet effectief optreedt tegen pesten. Het feit dat er de afgelopen drie jaar 27 kinderen van school zijn gegaan, mede vanwege het pesten, bevestigt dit.

De leerkracht trad niet op tegen het pesten terwijl [de leerling], haar vader en klagster hebben aangegeven dat [de leerling] werd gepest. De leerkracht ging naar aanleiding daarvan niet met [de leerling] en de pesters in gesprek. Ook tijdens het kamp is niet over mogelijk pestgedrag gesproken, maar kreeg [de leerling] wel een veeg uit de pan dat zij niet mocht roddelen terwijl zij dat niet had gedaan. Door de wijze waarop de leerkracht [de leerling] tijdens het kamp bejegende, durfde [de leerling] niet meer naar de leerkracht toe te gaan toen zij zich 's avonds niet lekker voelde. Hiervoor had de leerkracht de volgende dag geen oog, zij reageerde erg boos naar [de leerling] toe omdat zij haar mobiele telefoon tegen de afspraken in had meegenomen.

De directeur ziet er niet op toe dat het schoolteam het pestbeleid daadwerkelijk volgt en is eveneens niet proactief richting de ouders. De directeur houdt de leerkrachten de hand boven het hoofd en spreekt hen niet aan op hun handelen.

Het schoolbestuur heeft er onvoldoende op toegezien dat de directeur het advies van het schoolbestuur opvolgde om (professionele) hulp in te roepen van een externe partij voor de groep waar [de leerling] in zat. De directeur heeft nagelaten dit advies op te volgen.

De kwestie van het YouTube-filmpje is niet adequaat afgehandeld door de directeur. Het filmpje is verwijderd en [de leerling] en de medeleerling hebben hun excuses aangeboden. De leerkracht, de directie en het schoolbestuur hebben hier niet op gereageerd.

Visie verweerders

Rond november 2018 heeft een aantal ouders school gemeld dat sprake was van pesten in groep 6. De school heeft de meldingen serieus genomen en heeft maatregelen getroffen voor deze groep overeenkomstig het eigen anti-pestprotocol. Het anti-pestprogramma KiVa (hierna: KiVa) is toegepast, een intern begeleider is aangesteld als vertrouwenspersoon en het toezicht op het plein is aangescherpt door eigen leerkrachten toezicht te laten houden op het plein in aanvulling op de externe pleinwacht. Verder zijn er ouderavonden georganiseerd voor de ouders van groep 6, zijn afspraken gemaakt met vakdocenten gymnastiek om toe te zien op pesten/plagen in de kleedkamers en tijdens de gymles, is een docent humanistisch vormingsonderwijs voor groep 6 en 7 ingezet die aandacht heeft geschonken aan het bespreken en positief beïnvloeden van de groepsdynamische processen. Verder heeft de school in groep 7 het programma 'Rots en Water' ingezet. De groepsdynamiek tussen de

meisjes in groep 6 bleef desondanks negatief. Daarom heeft een collega, tevens auditor en oud-inspecteur, de klassen bezocht om te kunnen bepalen welke prioriteiten binnen het team gesteld konden worden op pedagogisch en didactisch gebied.

Er was sprake van een gespannen verhouding in de groep waar [de leerling] in zat. [de leerling] is niet structureel en moedwillig door een specifieke leerling gepest, zij was onderdeel van de groepsdynamiek waarin zij zelf ook een rol had. De school herkent niet dat sprake zou zijn van een blinde vlek in het pestbeleid.

De directie heeft zich gericht op een oplossing voor de hele groep en school zoals uit de hiervoor beschreven maatregelen blijkt. De directie ziet toe op het pestbeleid. De directeur heeft contact gehad met de teamcoördinator, leerkrachten, leerlingen en ouders. De directeur verwacht professionaliteit van leerkrachten en spreekt hen daarop aan, ook als het om pesten gaat. Het schoolbestuur heeft de directeur geen opdracht gegeven om een externe partij in te schakelen zoals klagster stelt.

Verweerster heeft [de leerling] alleen aan het begin van groep 7 in de groep gehad. [de leerling] heeft inderdaad aangegeven dat er over haar werd geroddeld, maar zij gaf daarbij niet aan door wie er over haar was geroddeld of wat er was gezegd. Dat maakte het moeilijk om concreet in te grijpen. Verweerster, en later ook nog de duoleerkracht, hebben aan [de leerling] aangegeven dat als er iets is, zij gelijk naar de leerkracht moet komen. Op 11 september 2019 hebben [de leerling] en klagster gemeld dat [de leerling] was gepest. Verweerster had echter, vanwege de start van het kamp de volgende dag, nog niet de gelegenheid gehad om met de betrokken leerlingen in gesprek te gaan. Doordat [de leerling] daarna niet meer op school is geweest, heeft verweerster dit niet meer kunnen oppakken. Tijdens het kamp heeft de leerkracht proactief gehandeld door leerlingen (waaronder [de leerling]) aan te spreken op hun gedrag toen sprake was van onderling geroddeld in de groep. Dit is niet in dreigende vorm gebeurd en was didactisch en pedagogisch verantwoord. De directeur heeft het vertonen van het YouTube-filmpje uitvoerig besproken met de leerkracht. Daarna heeft de directeur alle ouders gemeld dat het niet verstandig was van verweerster om het filmpje in de klas te tonen en te bespreken.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Het kader: zorgen voor een veilige en geborgen omgeving

De Commissie overweegt dat in het onderwijs als uitgangspunt geldt dat een school een veilige en geborgen omgeving moet bieden aan leerlingen. Van een school mag daarom verwacht worden dat er voldoende aandacht wordt besteed aan het bieden van veiligheid. De Commissie constateert dat uit de stukken en de toelichting van partijen tijdens de hoorzitting blijkt dat in de groepen 6 en ook nog in groep 7 sprake was van een moeizame groepsdynamiek bij de meisjes die leidde tot pesten en gepest worden, roddelen en plagen. Er lijkt daarom sprake te zijn geweest van een onveilige omgeving in die groep. [de leerling] zat in die groep en zij zal waarschijnlijk last hebben gehad van deze groepsdynamiek.

Als een leerling zich niet veilig voelt op school, wil dat op zichzelf nog niet zeggen dat de school tekortgeschoten is in het bieden van veiligheid. Niet alles is immers te voorkomen op school. Een klacht over het onvoldoende bieden van een veilige schoolomgeving of het onvoldoende

optreden tegen pestgedrag zal daarom pas gegrond kunnen worden verklaard als sprake is van verwijtbaar handelen of nalaten van de leerkracht of de school.

De klacht tegen de leerkracht van groep 7

De Commissie vindt de omstandigheid dat de leerkracht [de leerling] feitelijk twee weken in de groep heeft gehad van belang voor de beoordeling van de klacht tegen de leerkracht. Aangezien klaagster [de leerling] op 13 september 2019 van school heeft gehaald, had de leerkracht immers maar kort de tijd om de situatie voor [de leerling] in de groep te verbeteren. De leerkracht heeft adequaat gehandeld door [de leerling] te vragen een roddelende/pestende leerling aan te wijzen toen [de leerling] dit aankaartte. De leerkracht heeft terecht gesteld dat zij zonder duidelijke dader op dat moment niet heeft kunnen optreden tegen het roddelen/pesten. Voorafgaand aan het kamp hebben de leerkracht en [de toenmalige leerkracht van groep 6] en [de leerling] afgesproken dat [de leerling] bij problemen bij de leerkrachten kan komen. Dat de leerkracht nog niet met de leerlingen in gesprek was gegaan over de melding van [de leerling] op 11 september 2019 over pesten, is, gelet op de start van het kamp de volgende dag, niet onredelijk. Over wat er tijdens het kamp is gebeurd bestaan twee verhalen, te weten de versie van de leerkracht en die van [de leerling] zoals beschreven is door klaagster. De verklaring van de leerkracht is ondersteund met drie verklaringen van derden die ook bij het kamp aanwezig waren en die geen onprofessionele bejegening door de leerkracht hebben gezien. De door klaagster gestelde bejegening door de leerkracht tijdens het kamp is daarmee niet aannemelijk gemaakt. Op basis van de stukken kan nalatigheid of onprofessionele bejegening van de leerkracht in de twee weken dat [de leerling] bij de leerkracht in de klas zat niet worden vastgesteld door de Commissie. De klacht dat de leerkracht uit groep 7 onvoldoende is opgetreden tegen het pesten en dat zij [de leerling] onprofessioneel bejegend heeft tijdens het kamp, zal de Commissie dan ook ongegrond verklaren.

De klacht over het pestbeleid van de school

Uit de stukken blijkt dat de school verschillende maatregelen heeft getroffen toen medio november 2018 sprake bleek te zijn van een onveilige sfeer in groep 6. De school heeft klaagster, en de andere ouders in de groep, betrokken bij de genomen maatregelen zoals blijkt uit de verslagen van de ouderbijeenkomsten die zijn gehouden en waarop afspraken zijn gemaakt. De door de school genoemde maatregelen sluiten aan bij het pestprotocol van de school. Alles overziend komt de Commissie tot de conclusie dat de school met de genomen maatregelen over het algemeen middelen in heeft gezet om te zorgen voor een veilige schoolomgeving. De door de school genomen maatregelen hadden weliswaar een positief effect en leidden ertoe dat de leerlingen elkaar verdroegen, maar in juni 2019 was nog geen sprake van een hechte groep. Ook was blijkens de stukken nog sprake van een moeilijke groepsdynamiek en pest-/roddelgedrag tussen de meisjes onderling. Aan het begin van groep 7 was de start goed, maar moesten de meisjes nog altijd aan elkaar wennen.

De Commissie stelt vast dat de door de school genomen maatregelen plaatsvinden op school- en groepsniveau ter bevordering van de sociale veiligheid op school. De Commissie mist echter inbedding van de maatregelen tegen pesten in de dagelijkse praktijk op het niveau van de

individuele leerlingen in de groep waar sociale onveiligheid speelde. De blijvende signalen van sociale onveiligheid in groep 6, en in het begin van het schooljaar 2019-2020 in groep 7, hadden de school aanleiding moeten geven om conform het pestprotocol te praten met leerlingen, te onderzoeken (bijvoorbeeld monitoring met vragenlijsten overeenkomstig het KiVa) wat het specifieke probleem in de groep was en zo nodig het algemene probleem van sociale onveiligheid in de groep aan te kaarten (bijvoorbeeld met een interventie). Uit de stukken en de toelichting van partijen ter zitting is het de Commissie niet gebleken dat het anti-pestbeleid ook daadwerkelijk op deze manier is uitgevoerd door de school. De beleidsmedewerker van het bevoegd gezag en de directeur hebben ook aangegeven dat KiVa structureel moet worden ingebed, maar dat dit is blijven liggen binnen het schoolteam. Op grond van het bovenstaande komt de Commissie tot de conclusie dat de school de middelen die in het anti-pestprotocol en KiVa genoemd zijn onvoldoende heeft toegepast om ervoor te zorgen dat sprake is van een veilige schoolomgeving. De Commissie oordeelt dan ook dat de school nalatig is geweest in de uitvoering van het anti-pestbeleid en daarmee in het waarborgen van de veiligheid in de groep. De klacht zal dan ook gegrond worden verklaard voor zover die ziet op het anti-pestbeleid van de school.

De klacht tegen [het schoolbestuur]

Klaagster heeft eveneens geklaagd over de rol van het schoolbestuur. Volgens artikel 4c van de Wet op het primair onderwijs moet het schoolbestuur zorgdragen voor de veiligheid op school. De rol voor het bestuur heeft volgens deze wet betrekking op het vormgeven van een veiligheidsbeleid, het monitoren van de veiligheid en het aanstellen van een pestcoördinator en aanspreekpunt. Niet is gebleken dat het bevoegd gezag tekortgeschoten is in het toezicht op het pestbeleid. Uit de stukken is gebleken dat het schoolbestuur in het algemeen enquêtes afneemt onder de leerlingen en leerkrachten over onder andere de veiligheid. De Commissie adviseert het schoolbestuur wel om erop toe te zien dat de school de sociale veiligheid, conform de verplichting, jaarlijks monitort. Gelet op de maatregelen die de school genomen heeft, ligt het voor de hand dat een nieuwe monitoring plaatsvindt zodat kan worden gemeten of de genomen maatregelen tot een voelbaar effect hebben geleid. De Commissie heeft, bij betwisting van elkaars standpunt door partijen, niet kunnen vaststellen dat het bevoegd gezag aan de directeur het advies had gegeven om externe hulp in te schakelen. De klacht tegen het bestuur is daarom ongegrond.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht gegrond is voor zover het over het pestbeleid van school gaat. De klachtonderdelen over het toezicht van het bevoegd gezag op het pestbeleid en de aanpak van het pesten door de leerkracht zijn ongegrond.

6. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie heeft geen reden om aanbevelingen aan het bevoegd gezag te richten die niet al uit de overwegingen voortvloeien.

Aldus gedaan te Utrecht op 14 januari 2020 door mr. A.A. Muilwijk-Schaaïj, voorzitter,
drs. C.A. Hoos en drs. L.F.P. Niessen, leden, in aanwezigheid van mr. M. Ettema, secretaris.

mr. A.A. Muilwijk-Schaaïj
voorzitter

mr. M. Ettema
secretaris